

Leucistické zbarvení u kosa horského (*Turdus torquatus*)*Observation of a leucistic Ring Ouzel (Turdus torquatus)*Kateřina Ševčíková¹

¹ Moravský ornitologický spolek – středomoravská pobočka ČSO, Bezručova 10, 750 02 Přerov, e-mail: sevcikovaka@seznam.cz

Ševčíková K.: Leucistické zbarvení u kosa horského (*Turdus torquatus*). / *Observation of a leucistic Ring Ouzel (Turdus torquatus)*. Zprávy MOS 77: 24–25.

Leucismus je u ptáků relativně běžný jev. Údajů o leucistických kosech horských (*Turdus torquatus*) je však minimum. Tento příspěvek popisuje pozorování leucistického kosa horského v Beskydách ze dne 31. 5. 2019.

Leucism is relatively common among birds. On the other hand, leucism in the Ring Ouzel (Turdus torquatus) is very rare. Here I describe a record of a partly leucistic Ring Ouzel in the Beskydy mountains on May 31st 2019.

Keywords: leucism, Turdus torquatus, Beskydy mountains

Leucismus je u ptáků relativně běžným jevem. Leucističtí jedinci mají poruchu tvorby melaninu a jeho distribuce v těle, působí tak buďto celkově světlým dojmem anebo jsou normálně zbarvení s jednotlivými bílými pery (SAGE 1962, VAN GROUW 2006). Do roku 2006 bylo na území ČR zaznamenáno 54 leucistických druhů ptáků, mezi nimiž byl i jeden jedinec kosa horského (JASSO 2006).

Dne 31. 3. 2019 jsem navštívila osadu Kavalčanky v k. ú. Bílá (okres Frýdek-Místek, kvadrát 6576) v CHKO Beskydy (GPS místa pozorování: 49.4222231°N, 18.4662561°E). Na lokalitě jsem se zdržovala asi od 14:00 do setmění. Lokalitu jsem znovu kontrolovala 27. 4. 2019 (asi od 16:00 do setmění) a údaje doplnila o vyjádření místních obyvatel.

Téměř po celou dobu první kontroly jsem pozorovala kosa horského sbírajícího potravu mezi starou trávou. Pták na první pohled působil poněkud světleji a spíše hnědým dojmem. Výrazná pak byla světlá pera na zadní straně hlavy a za krkem, tvořící jakýsi bílý límec (obr. 1 a 2). Kos se po celou dobu neozýval i přesto, že další dva zjištění kosi horští začali v podvečer zpívat. Při další kontrole lokality jsem daného leucistického jedince nezjistila, ačkoli jsem zkontrolovala všechna teritoria kosů horských v osadě obsa-

zená během předchozí kontroly. Dle ústního sdělení se v teritoriu kos zdržoval pouze „než se zazelenala tráva“ a následně zmizel. Mohlo se tak jednat o takového jedince.

Z České republiky JASSO (2006) udává bez bližších podrobností dva záznamy kosů horských s poruchou zbarvení: jednoho úplného a jednoho částečného albína. V ornitologické databázi ČSO Birds.cz je pozorování ptáka s několika bílými pery na hlavě od Z. Vermouzka a T. Grima ze dne 19. 6. 2011 z Dlouhých strání (Loučná nad Desnou, okres Šumperk). Další tři údaje pravděpodobně stejného jedince jsou z Velkých Karlovic (okres Vsetín). Samec s bílou skvrnou pod očima byl v širším okolí pozorován v roce 2014, 2015 a 2018 (ČSO 2020). Záznam o albinistickém kosovi horském pochází například i z Británie (SAGE L.C.). Otázkou je, do jaké míry se leucističtí kosi horští v populaci vyskytují. U blíže příbuzného kosa černého (*Turdus merula*) je v Evropě znám výskyt stovek leucistických jedinců (viz článek v tomto čísle Zpráv MOS), ale u tohoto druhu je mnohonásobně vyšší možnost zastižení takto zbarvených jedinců hlavně vzhledem k jeho částečně synantropnímu způsobu života některých populací.

Obr. 1., 2. / Fig. 1., 2.: Leucisticky zbarvený kos horský (*Turdus torquatus*), Beskydy 31. 3. 2019.
/ *Leucistic Ring Ouzel (Turdus toquatus), Beskydy mountains, 31. 3. 2019.*

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji Pavlovi Gregušovi s rodinou za poskytnutí údajů o kosech horských na Kavalčankách.

LITERATURA

ČSO (EDS.) 2020: Birds.cz: pozorování ptáků: kos horský – *Turdus torquatus* [on-line]. Citováno 6. 1. 2020. Dostupné: <https://birds.cz/avif/index.php>

JASSO L. 2006: Albinismus u ptáků a výskyt albínů v České republice. *Panurus* 15: 57–68.

SAGE B. L. 1962: Albinism and melanism in birds. *British Birds* 55: 21–224.

VAN GROUW H. 2006: Not every white bird is an albino: sense and nonsense about colour aberrations in birds. *Dutch birding* 28: 79–89.